

ק. כן לקדק ב"י [שם ד"ה ומה] מדבריו:
 ה. ערוך [שם] בשם רב האי:
 ו. ב"י שם ד"ה ולענין:
 ז. ברכות מ"ב [ע"א] לפירוט התוספות [שם ד"ה למניית] והרא"ש [שם פ"ו סימן ל]:
 ח. שם תוספות והרא"ש ורבינו יונה שם ל, א ד"ה ואמר]:

ציונים לרמ"א

י. רש"י [ברכות מא, ב ד"ה [שם] וערוך [ערוך] כן בשם האון] וכן יש לפרש דעת הרמב"ם [ברכות ג, ט:];
 יא. דרכי משה אורח ג:

הגהות והערות

- [ד] עיין לקמן בלפני שרד ס"ק מז ד"ה ודע:
- [ה] ב"ה דפ"ר נחלק לעיפויים:
- [ו] הושפט ממהדורות קראקא ש"ל ושאלוניקי זכ"ת. וכן יתא עטור קמו, ב:
- [ז] יש לפוסק שהושמטה מינת "זה":
- [ח] בכמה כת"י כתוב כמו ג'ים:
- [ט] תוספת מהדורת אמ"ד ט"פ:
- [י] בדפ"ר כתוב "דק". מהדורת אמ"ד ט"פ כתוב "רק":
- [יא] לפניו בתוספת איתא גילי"ש, ובלשון המהדרי גילי"ש:
- [יב] מקור חיים כתב ד"ל לא בכלל טריחא כי זה המין יחד אפרים כתב אלא בכלל ארוקין ועיין לפני שרד ע"ק לה. ועיין מאמר מרדכי ע"ק טו שכתב מה"ל, סוף דבר, איני יכול להלוט דבריו גלי טעויות והגהות ולא מלאמי הערה מה:
- [יג] תוקן במהדורת אמ"ד ט"פ:
- [יד] הירד אפרים הגיה "זמה י"ל אפילו קבעו". המקור חיים גרס "אלו זה אפילו קבעו". ועיין לפני שרד ס"ק לה:
- [טו] תוספת מהדורות שהתקשה מה, והוצא בשמן המאור:
- [טז] צ"ל לך דקיס (שיורי דקיס)
- [טז] תוקן בדפ"א ע"פ תקור חיים תוספת שנת ולפניו שרד ופמ"ג:

יו ובוספין אותן כו'. למיבזון, שנקרא רעסלי"ך: יח ש"ב"ב א"ו כו'. לספק דרצון הוא ונקטיין להקל (ב"י קמו, א ד"ה ולענין). וכתב הב"ח [שם ד"ה ומ"ש] ומימא הלא אם אינו מצדך ברכה הראויה לו זין כך וזין כך איכא חומרא. ולכן נראה עיקר דכל הני כעזין

זעזין אפילו אית זהו תבלין או דבש לא יאכלס אלא מוך הסעודה [כ], אלא א"כ הדבש הוא הרוב. מיהו מלאמי דגם זה יש חולקין, לכן אין לאוכלו אלא א"כ הדבש והתבלין הן מרובין מהקמת. והוא דין קרעפלי"ך שממולאין או היוזין בלאזין, לכולי עלמא יש להם דין כסנין, עכ"ל. ודוקא כשנילוש ההיוזין בלאזין בשומן, ועיין סעיף י"ג [בהגה]. ועיין מה שכתב סעיף ט' [וס"ק כג] אימתי פטר להו פת: יב א"ח גמור. לאין עשויס כאותם כעזין שכתב בסעיף ז', דאיתו אינן אלא לקנות בעלמא: כ ודקים מאד. כגון אוחס שקורין ברוסיא נאליסנק"י

(שלי"ה שער האומיות סה, א ד"ה וכמדומה). אצל אם אינס רכיס [כ] כל כך, מצדך המוילא, (כ"ה) כמו שכתב סעיף (י"ג) [יד] [כ] בהגה:

בשם רש"ל [מכונות על שער דורא סימן א אות ו] דגם על לעקי"ך אין לצדך צורא מיני מזונות, אלא א"כ התבלין והדבש עיקר מקמת מעט. ונראה דלא חיישינן לזה, דדברי יחיד הם. גם מו"ח ז"ל כותב [שם] דקרעפלי"ל של פורים הוא כסנין. והעיקר תלוי בלישה, אם נילוש צרוב דבש ומעט מים הוא כסנין: (ח) בעביב יבשים. פירוש, ערוכות יפה כגלוסקאות נאות, (כ"ה) כפירוש רש"י כליד מצדן דף (ל"ט) [לח] [ע"א ד"ה כענין]. ומה שכתב ובוספין אותן כו', היינו הקיכל"ך שעושין בעסודות למיאזון ולא כדי להשביע. ונראה לי דלענין כסנין שהם מחמת המילוי שזכרנו בסמוך [ס"ק ו], אפילו אם נקח המילוי ממנו ונשאר הצק לצד הוא עדיין דין כסנין עליו, ומשום הכי קראוהו פת הבאה בכסנין ולא סתם פת כסנין. והטעם, דאנו הולכין בחר שעת אפיייה: (ט) אובליא"ש. לא ידעמי מהו, אצל נראה שהוא נאפה מצלי גלגול, רק [כ] שמערב עיסה עם מים לישה עצה. ולרש"י [ברכות מז, א ד"ה למניית] קאי על זה מה שכתב בגמרא [שם] לחמניות מצדך עלייהו צורא מיני מזונות ואי קבע עלייהו מצדך המוילא. [שם ד"ה למניית] דחו דזה הוא פת גמור, אלא קאי אילוש [כ], דבלינתו רכה והוא דקה. וזו היא שזכר השו"ע כאן בספ"א שקורין יבלא"ש. וכתב בספר עמק ברכה [ברכות הנהנין כלל ב סימן ג] שזו היא שקורין אותה נאליסנק"י, דהיינו שמערבין קמח עם מים בקדירה כמו דיסא ושופכין העיסה על עלי ירקות רחצים ונאפים בתנור עם העלים, וכן פירש מו"ח ז"ל [ב"ח קמו, א ד"ה למניית]. והקשה בספר הג"ל דברי המהדרי אהדדי יש פרק כ"ד מצדן [שם רמו ק] דכתב דר"י היה נוהג צילוש אפילו צפורים שקובעין סעודה עליו שלא לאוכלו רק מוך הסעודה, דשמה לא מהני ביה קביעות. ואחר כך באותו פרק [רמו קלו] כתב דר"י פירוש לחמניות היינו נילוש. ובגמרא אמרינן בלחמניות דמהני קביעות. ותיירך דתרי מיני נילוש הם. ולא נראה כן, אלא נילוש היינו ממש הייא גוונא דנקט ר"י דאופין אותו צ"ב ברזילין, וכן שמעתי מלעז אחד. אצל נאליסנק"י אינס בכלל זה, אלא [כ] בכלל טריחא (כ"ה) שזכר בסעיף (ס"ו) [טו] [כ], כי זה המין הוא אינו דק כלל, וצוה [כ] אפילו קבעס סעודה מצדך צורא מיני מזונות [כ] כדלקמן גבי טריחא. והטור [קמו, ב] כתב צוה בלינתן רכה ודקין מאד, והיינו הייא דר"י, שזכר ג"כ שהוא דק מאד. אלא דר"י אף על גב שפירש הפשט כן דלחמניות היינו נילוש, מכל מקום להלכה למעשה לא רצה לסמוך על פירוש שלו, שכן כתבו התוספות [שם] בפירוש אחר פירוש ר"י שהרצ רבינו שמשון לא רצה לצדך המוילא על קביעות נילוש. אלא דל"ע על מה שכתב הב"י [שם ד"ה למניית] בשם הר"ר יונה [שם כו, א ד"ה ואין] שר"י הזקן היה אומר שצאלו הרקיקין הדקין ביותר שעושין צמני ברזילים ונקראים אובלי"ש (נראה שאין זה אובלי"ש דלעיל, דקיימא לן שהוא לחם גמור, אלא ל"ל יבלא"ש, והיינו נילוש דלעיל) אין הקביעות שלהם קביעות ומצדך צורא מיני מזונות כו'. וגם על זה כתב בספר הג"ל [עמק ברכה שם] דהוא אינו נילוש דלעיל, אלא מין דק ביותר, והוא מין שקורין צמדינת פראג וואפלטקו"ס, שאופין אותו זין צ"ב ברזילים, דצוה מודה ר"י דלא מהני קביעות. וכן כתב מו"ח ז"ל [שם]. והוא תמוה צעני, דא"כ לא נודע איזה מקרי דק ואיזה הוא דק שצדקות. אלא נראה (כ"ה) דר"י הזקן [לא] אמר כן לענין הלכה למעשה כמו שכתבתי לעיל, אלא דהרא"ש [שם פ"ו סימן ל] והטור לא מספקא להו וסבירא להו גם הלכה למעשה צמני נילוש שהן דקין וצלינתן רכיס דמצדך עלייהו צורא מיני מזונות ואם קבע עלייהו מצדך המוילא. ומכל מקום להלכה כיון דרבינו שמשון ור"י היו מסתפקים, וכן כתבו התוספות עוד בפרק כ"ד מצדן [שם ל, א ד"ה מר] גבי כיצא דארעא שהיה נוהג רבינו מאיר לאכול גם צפורים דוקא מוך הסעודה מפני הספק אם מהני ביה קביעות (ל) [צפני עזמה לצדך המוילא, על כן אין לקצוע עליהם סעודה ולצדך המוילא בכל מיניו שצלינתן רכה והם דקים. אצל המין שקורין (כ"ה) נאליסנק"י שזכרנו [לא] [כ] מהני להם קביעות לצדך המוילא, דהא אינס דקים כלל:

כיסנין יש להקל שלא להצריך המוילא. ויש על זה גם שם חומרא, שלא לומר צמנס המוילא ושלש ברכות: (ז) ויש אומרים שזה נקרא פת גמור. פירוש, אם אין צו אלא דבש מועט, אע"פ שניכר צו הטעם. אלא צריך שיהיה צו הרצה תבלין או דבש ומיעוטו מים, שכמעט הדבש והתבלין הם

תבלין ואפאה [כ] והוא שיהיה מעם תערובת המי פירות או התבלין ניכר בעיסה: הגה (ז) ויש אומרים שזה נקרא (כ"ה) פת גמור (כ"ה) אלא אם כן יש צמנס הרצה תבלין או דבש צמני ממיקה שקורין (כ"ה) לעקו"ך שכמעט הדבש והתבלין הם עיקר וכן נוהגים: י [כ"ה] ויש מפרשים שהיא פת בין מתובלת בין שאינה מתובלת שעושים אותם (ח) [כ"ה] בעבים יבשים יז ובוספין (כ"ה) אותם והם הנקראין בישקוני"ש * והלכה בדברי כלם יח (ה) שלבל אלו הדברים נותנין להם דינין שאמרנו בפת הבאה (כ"ה) בבסנין:

ח. א. לחמניות אותן שבלילתן (רכה) [כ] עבה שקורים (ט) אובליא"ש יב לחם גמור הוא ומברך עליו המוציא וברכת המזון [כ] ואותם שבלילתן רכה ב ודקים מאד שקורין (ט) יבלא"ש מברך עליהם

מה שכתב אחר"כ וכו', לא פליגי, דאם לא כן היה לו לכתוב דכל זה הוא פת גמור. וכל שכן אם חולק על כל [מה] [כ] שזכר השו"ע. אלא ודאי כמו שכתבתי. ומו"ח ז"ל [ריש קמו, ב] הביא

הגהות רעק"א

(ה) (שיע"ס) ש"ב"ב א"ו הדברים נותנין. קשה לי אמאי לא כתב דלא יאכלום אלא מוך הסעודה כהיה לקמן סעיף י"ג:

ביאור הגר"א

[כג] והוא כו'. כן פירש הב"י [קמו, א ד"ה ומה] דבריו, מדקאמר שעירב בה תבלין. ולכן כתב בשו"ע ג"כ אצל דבש ושמן וחלב ג"כ שעירב, אף שהרמב"ם [שם] כתב בהן שנילושה. אבל הרב בהג"ה חלק עליו, וכן פירש רש"י [ברכות] מ"א ב' [ד"ה פת] תבלין הרבה כו'. ועיין מ"א [ס"ק טו], וכן עיקר: [כד] ויש מפרשים שהוא כו'. כמו שכתבו [ויהושע ט, ה] וכל לחם צידם יבש היה נקודים, תרגומו יבש היה כסנין. אבל בתוספתא פרק (ו') [ד] [והלכה ד] משמע כפירוש הראשונים, דתניא שם הביאו לפני מיני תרגימא מברך עליהן בורא מיני כסנין. והביאו בערוך שם [ערוך כסנין]. אבל גירסת הרא"ש בפרק ב' דסוכה [סימן ג] בורא מיני מזונות: [כה] [ועיף ח] לחמניות כו'. עיין תוספות שם [ברכות מב, א] ד"ה לחמניות כו':

ועיין מ"א [סימן קס"ז] ס"ק מ"ם ובמה שכתבתי שם ובפתיחה כוללת [חלק ג אות כח] מזה: (ז) ויש אומרים. עיין ט"ז. וב"ח נ"יש קמז. בן החמיר שלא ליתן בלחם משנה מעט שומן, שראוי לחוש לדעת המחבר דאין מברכין המוציא וברכת המזון על זה. ומיהו לחם שנותנין בו זאפריין דאין זה בכלל, (וכ"ע) [ולכולי עלמא] לחם גמור הוה. וכן נותנין צמקים מעט בהם, מכל מקום האי לחודיה קאי, ואין מעורב, ושפיר הוה לחם משנה. והוי יודע אם מונח על השולחן פת גמור ופת הגילוש בשומן, אפילו אם דעתו לקבועה) סעודה ממנו אפילו הכי יברך המוציא על פת גמור, ועיין אליה רבה אות [ז] בשם [שירין] כנסת [הגדולה] הגב"י אות [ד]:

(ח) בעבים. עיין ט"ז. ואפילו הם לחם גמור, חמשת מיני דגן גילוש עם מים לבד, הואיל ועשוין רק [לכוסס] [לכוסס] לתענוג ואין אוכלין אותם כדי שביעה, לא החמירו בכזית וביצה. עיין רש"י ברכות ל"ח א' [ד"ה] כעכים. וב"י כאן [קמז, א ד"ה ומה] בשם הערוך [ערך כסן] בשם רבינו האי גאון על פסוק [יהושע ט, ה] ולחם צידם יבש היה נקודים, כסנין הוה. יע"ש בב"י כמ"י טור [קמז, א]. ועיין מה שאכתוב נוטל המלוי ובין לא ניטל מברך בורא מיני מזונות, עיין מה שאכתוב אי"ה באת א"ה מזה. כסנין לשון "כיס", טור [קמז, א]. ועיין מה שאכתוב מ"א ב' ד"ה פת הבאה בכסנין, ואי"ה יבואר בסימן קע"ז [אשל אברהם אות ו]:

(ט) אובליא"ש. עיין ט"ז. עיין ברכות מ"ב א' לחמניות רש"י פירש אובליא"ש. הא נילוש או ניבלא"ש קבע נמי לא מברך כי אם בורא מיני מזונות ומעין שלש. ולתוספות ד"ה לחמניות אובליא"ש לחם גמור, ונילוש או ניבלא"ש בעינן קבע. ובשו"ע פסק כתוספות, והיינו דר"י לא רצה לסמוך להקל בו, כי שמא כרש"י הנילוש לא מהני קביעות, וממילא באובליא"ש ג"כ החמיר שבעינן דווקא קבע ובלא קביעות אין לאכול. ומה שכתב [הט"י] בנאליסנק"י, הנה תחלה כתב דדינו כמו טריחא בסעיף ט"ז דלא מהני קביעות, ובסוף משמע דחזר מזה וסובר דמהני קביעות, ויש ליישב, וצ"ע:

ערך לחם למהריק"ש

סעיף ה' לחמניות וכו'. לפי זה הוא הדין אותם שאנו קורין הרגולאל"ש ולא נהגו לברך עליהן המוציא ואפשר דהיינו מפני שלשן אותם נצט"ס ומטנין אותם ועיין דין י"ג:

באר היטב

(יג) אותם. היינו היקל"ך שעושין בעבודתו לתיאון ולא כדי להשביע, [ט"ז ס"ק ט]: (יד) בכסנין. הטעם, דברכת בורא מיני מזונות פטור הכל, אפילו עיסה, דהא זיין, אלא שמפני חשיבות הפת קבעו עליו המוציא ושלש ברכות, משום הכי כל כמה שלא ברור לנו שיש שם חשיבות ואינו כולל כסנין יש להקל שלא להלךרין המוציא ושלש ברכות, ט"ז [ס"ק ו]. והצ"ח מחמיר אפילו אית כחו תנלין או דבש דלא יכלסם אלא בתוך הסעודה אלא א"כ הדבש והתנלין הן מרובים מהקמח, עיין שם. וט"ז [ס"ק ו] דוחה דבריו, ע"ש. ועיין בחשונת גינת ורדים [אז"ח] כלל א' סימן (פ"ד) [כד] דף י"ג: (טו) אובליא"ש. נראה שהוא נאפה מצלי גלגול, רק שמערב (עיסה) [קמח*] עם מים לשה עבה, ט"ז [ס"ק ט]: (טז) ניבלא"ש. שקורין ברוסיה נאליסנק"י, דהיינו שמערבין קמח עם מים בקדיחה כמו דייסא, ושופכין העיסה על עלי יקוות

(יא) פת גמור. פירוש, אם אין בו אלא דבש מעט. ועל כן יפה עושין שאופין בצמח שמל"ך קובי"ן ללחם משנה, כי אין שם רק מעט שומן. וכתב הט"ז [ס"ק ו] נראה דלא פליג הרמ"א אלא אהך מילתא לחוד, אבל [על*] מה שכתב השו"ע חתלה מלד המילוי, וכן מה שכתב אח"כ ויש מפרשים וכו', לא פליג. ונראה לי דלענין כסנין שהם מממת המילוי אפילו אם נקח המילוי ממנו ונשאר הנבל לנד הוי עדיין דין כסנין עליו. והטעם, דאנו הולכים בנר שנת אפיייה, ט"ז [ס"ק ט]. קרעפלי"ך של פורים הוי כסנין, הב"ח, [ט"ז ס"ק ו]: (יב) לעקו"ך. צ"ח צט"ס רש"י כתב דגם על לעקו"ך אין לברך בורא מיני מזונות, אלא א"כ הדבש עיקר וקמח מעט. וכתב ט"ז [ס"ק ו] עליו דברי יחיד הס. גם הב"ח כתב דקרעפלי"ך של פורים הוי כסנין. והעיקר מלוי נלישה, אם נילוש כרוב דבש או שומן וחלב ומעט מים הוי כסנין, ע"ש:

מחצית השקל

מקום יש בו תערובת מים אלא שהדבש עיקר, ומ"א הוכיח לעיל דמייירי באין בו מים כלל, מכל מקום לדינא הסכים לרמ"א: (פ"ק יז) ובוספין בו. לתיאבון בו. והט"ז [ס"ק ח] כתב ערוכות יפה בגלוסקאות גאות, עכ"ל: (פ"ק יח) ש"ב"ל א"ז בו. וכתב הב"ח בו. וט"ז [ס"ק ו] חירץ דווראי ברכת בורא מיני מזונות פטור אפילו לחם, דהא זיין, וכן ברכה אחריה דהיא מעין שלש ראוי לפטור גם לחם, אלא משום חשיבות הפת קבעו לו ברכת המוציא ושלש ברכות לאחריה, אי"כ בספק כהאי עדיף לברך בורא מיני מזונות ומעין שלש מלבד המוציא ואחריה שלש ברכות: לא יאכלם אלא תוך הסעודה. פירוש, דבאמת קבע סעודתו על הפת ואוכל תוך סעודתו הני כסנין, אבל אי רוצה לאכול רק מעט פת כדי לפטור הני כסנין [לא], דלא קיימא לן כר' חייא [ברכות מא, ב] דאמר פת פוטר כל מיני מאכל וכמו שכתב מ"א ריש סימן קע"ז, ע"ש. וגם דוקא שאוכל אותן תוך הסעודה מחמת הסעודה כמו שכתוב סעיף ח', וכאשר רמז עליו מ"א בסוף ס"ק זה: א"א א"כ הדבש הוא הרוב, ר"ל, יותר מן המים. כל שכן כשאין בו

מים כלל ולא נילוש רק בדבש או חלב וכדומה לזה: לכן אין לאובליא בו. ר"ל, אפילו אין בו תערובת מים כלל: והוא הדין קרעפלי"ך שמפוזאין. ר"ל, גיהו דבהני תרי מיני פת כסנין כעבין יבשים או שנילושה בדבש וכדומה מחמיר שלא לאכלן אלא תוך הסעודה, מכל מקום עיסה הממולאת בדבש ואגוזים וכדומה אפילו נילושה במים גרידא ליכא ספקא ולברך עליו בורא מיני מזונות. והוא יש אומרים הראשון שהביא הרב ב"י: או הוי"זין ב"אז"ן. כתב הט"ז [סוף ס"ק ו] זהו מה שקורין פריטלי"ך: ועיין מה שכתוב סעיף ח' איפתי בו, ר"ל, הא דכתב הב"ח להוציא מידי ספק יאכלו תוך הסעודה דהפת פוטרו, מכל מקום בעינן דוקא שאכלו מחמת סעודה כמו שכתוב סעיף ח', וכנזכר לעיל: (פ"ק ט) ודקים [כו]. בגון בו נאליסנק"י. וכתב שם [השל"ה] הובא בט"ז [ס"ק ט]. דלא מצינו במדינתנו עיסה שבליתלו רבה, וכלם בליתלם עבה. אף שהפת הוא דק מאוד, הוא ע"י העריכה ע"י גלגל, אבל העיסה היתה בליתלם עבה, אלא כגון הני נאליסנק"י ששופכים מים על גבי קמח והוא רך מאוד עד שלרכותו אי אפשר להעירכו ביד או

לבושי שרד

מינים נזילות א"כ נשאר קושיה עמק ברכה שהקשה דר"י אר"י. על זה כתב הט"ז אלא דר"י א"ע"ג בו, והו המשך דבריו: (לה) שם דר"י הזקן לא אמר בן רק לענין דה"ל"ה ל"מעשה, כ"ל: (לו) שם נאליסנק"י שזכרנו. נראה להניח לא מהני [להם קביעות]. ר"ל, דאין צוה ספק כלל, דאפילו קבע עליהו מנך בורא מיני מזונות. ומה שסיים דהא אינן דקים כלל, פירוש מזה מוכח שאינן כולל לחמניות, וכמו שכתבתי ב"אז"ן הקדום [בזאת לד], ממילא הס כולל טריחא. כן נראה לענ"ד, ודלא כהרצ פרי מגדים ז"ל, ע"ש: (מה) פגיא ס"ק במו שכתוב סעיף י"ד בהג"ה, כ"ל:

(כט) שו"ע סעיף ד' בעבים יבשים. כן שמש צערב, ונלשון ספרד נקרא משקונג"ש. והם נלשון ואפיימן נעשים יבשים עד שפרכים, ואין זה נקרא אוכל אלא כוסם, ואין לרסם לאכול מזה הרכה, לכן אין לו דין פת: (לא) מ"ז פק"ז מוטעם העיסה זה ה"ה הוא דוקא, כ"ל: (לב) שם פק"ה בפירוש רש"י בכיצד מברכין דף ה"ח, כ"ל: (לג) שם פק"ט שזכר בפעיף מ"ו. טוב להגיה שאל... מה שכתוב אח"כ וזהו אפילו קבע בו [מנך בורא מיני מזונות דלקמן] ג"כ טריחא. ואח"כ כתוב כי זה המין אינו דק כלל והטור [כתב בזה] בו כ"ל. ר"ל, דמוה ראה שאין נאליסנק"ל כולל זה, וכי מימא דל"כ דאין שני

(שם פק"ז) לא (פ"ג) [פ"ג] דאם לא כן היה לו לכתוב בו אלא א"כ התב"ן והדבש עיקר והקמח מעט בו, כצ"ל: (שם פק"ט) והתוספות דחו דזה הוי פת גמור בו בכ"ל זה א"א בכ"ל פרוקנין שזכר בו ובוה י"א אפ"ו קבעו בו, כצ"ל. ר"ל, במין זה שאופין בין ברזילים שהוא דק מאוד יש מקום לומר דאפילו קבע לא מהני: (שם) כדלפ"ק גבי טריחא והפור כתב בזה בלי"ת בו, כצ"ל:

א. שם גמרא:
ב. * טור ס"ח:
ג. צ"י [קמ"ג, ז ד"ה ומיהו]
(והרוקח) [י"ח] כלל ז' סימן
ד. כ. ג. [ג]:

הגהות והערות

[ט"ח] ע"פ גמרא מא, ב
ועיין ר"ש סימן קע"ו:
[ג] עיין צ"ח המונח להלן
שפירש כן צ"י:
[א] עיין צ"ח קמ"ג, ז ד"ה
לחמניות:
[ב] ב"ה דפ"ר נחלק
לפעמים:
[ג] ב"ה בכל דפ"ר.
זממדות למנצח מרכ"ח
כמוט - ומשום הכי:
[ד] תוספת מנהגות
אמ"ד ח"פ:
[ה] ליתא ברובא, וגם
צ"י לא הביאו בשם הרוקח:
[ו] עיין שם בשם אברהם
אות ה-ו:

הגהות הסמו"ע

קסח סעיף ח פטונים
ברכה לפניהם. בורא מיני
מונות:

כא שלא מחמת הסעודה. פירוש, שאין אוכלין לשנוע (ס"ח) אלא
למענו, להקל מכוזב מאלל (ברכות מהר"ם סימן טו):
כב פטונים ברכה. כן כתבו רבינו ירוחם [נתיב טו ח"ה] והטור
[קמ"ג, א] והרא"ש [ברכות פ"ו סימן ג]. ונראה לי שאלא להם זה ממה

שכתבו בגמרא ושם מא, בן אין לך
דבר שטעון ברכה לפניו ולא לאחרי
אלא פת הבאה צכסנין בלבד,
וסצירא להו דמיירי תוך הסעודה
לקנות, ולחמניות בכלל (וכן כתב
הגהות מיימוניות גמרא סוף פרק
ד' אות ט). וא"כ כל מיני פת
הנוזרים צכסנין ו' טעונים ברכה
תוך הסעודה כשאוכלין לקנות, וכן

כתבו תלמידי רבינו יונה [שם כט, א ד"ה ואמרי]. והוא דכתבו תלמידי
רבינו יונה [שם ל, א ד"ה מתני'] צמשה [שם מב, א] צירך על הפת
פטר את הפרפרת פירוש ניצלא"ש ופירות וכיוצא בהם כו', ולחמניות
הם ניצלא"ש, וא"כ שמע מינה דפטר להו פת, היינו כשבאין
להמשיך תאות המאכל, דהא פירות על כרחך מיירי בהכי, דאם לא
כן לא פטר להו פת כמו שכתבו [רי"ם סימן קע"ז]. ב"ש דמלתא
כל שאוכל למוזן ולתבשיל כמעשה קדירה שקורין עפ"ל פלאד"ן
ופאודל"י פלאד"ן, תמיד מחמת הסעודה הם צאים, אין צריך
לצרך עליהם תוך הסעודה, כי הפירי נעשה תבשיל תוך המולייתא
וקימחא עיקר. ואין להחמיר וליקח קאת תפוחים מצפנים ולצרך
עליה בורא פרי העץ, דהוי ברכה לצטלה, דקימחא עיקר (עיין מה
שכתבתי סימן קע"ו ס"ק ג) (של"ה שער האומות סו, א כלל ד אות ג).

ודבר שצ"ל לקנות, כגון עוגות דקות כעצין יצטין י"ב או מיני
מתקה שכתב סעיף ו', צריכה ברכה ואין הפת פוטרתו, דומיא
לחמניות, ועיין סעיף י"ג בהג"ה מה שכתב. ועיין צ"י סימן
קע"ז [רי"ם קמ"ג, א] שיש להרשב"א [שם מא, ב סוף ד"ה הביאו] שיטה
אחרת, אך לא קיימא לן כוותיה: כג ריקקים דקים. דאין
מתכוונים לאכול הרקקים, רק שעושים הרקקים שלא יטנפו הידים

(י) ואי אכיל' להו בתוך הסעודה כו'. דין זה הוא גם צפת
הבא צכסנין נקט לפני זה, וכמו שכתב בהדיא צ"י [קמ"ג, ז ד"ה
כחז] בשם שצלי [ה]לקט [נתיב טו ח"ה] והטור
צדין לחמניות, נראה דלרבותא כתבו כן, דלחמניות מסתבר טפי
דליהוי מחמת סעודה מפת הבא

בורא מיני מוונות וברכה אחת מעין שלש ב' ואם קבע
(י) סעודתו עליהם מברך המוציא וברכת המוזן
* (י) [כ"ז] ואי אכיל' להו בתוך הסעודה כו' שלא מחמת
(י) הסעודה כב פטונים ברכה (י"ט) לפניהם ולא
לאחריהם ב' [כ"ז] אבל אותם כג ריקקים דקים שנותנים
מברקחת עליהם הם (יא) טפלים (כ) למברקחת וברכת
המברקחת פוטרתו:

בתוך הסעודה. וכתב שם דהקל וחומר הוא דמה צכסנין שאם קבע
מנצח המוציא אפילו הכי אין פת פוטרתו כו'. לכאורה תמוה, דהא
גם גבי לחמניות שהם נילוש אמרינן בגמרא [שם מב, א] דאי קבע
סעודה מצרך המוציא. ונראה פירוש דלענין נילוש הוא ספק אם
הוא פירוש לחמניות או לא, ועל כן יליף קל וחומר מצכסנין לדברי
הכל מהני קביעות. והוא דפשיט ליה צכסנין טפי מלחמניות הוא
כיון (כ) דלהרי"ף מוכר דין ברכות בורא מיני מוונות לענין צכסנין,
ויליף לחמניות מהם. ואעתיק לשון הרי"ף [שם ל, א] ו"ל, ומסקנא
היכא דאכיל להו בחזרת צכסנין צמחלה מצרך בורא מיני מוונות
ולצכסוף ולא כלום, והיכא דאכיל להו בחזרת קביעות מצרך עליה
המוציא ושלש ברכות, דאמר רב יהודה אמר שמואל לחמניות מצרכין
עליהם המוציא ואוקימנא דקבע עלייהו, עכ"ל. צי"א דצ"ח, דאם
ככל אותם מעט שלל דרך קביעות סעודה, ממילא הוא בחזרת
צכסנין, או אין מצרך עליהם המוציא אלא בורא מיני מוונות. אבל
אם קבע עלייהו סעודה בפני עצמן, מצרך המוציא כדאיחא בגמרא
לענין לחמניות דקבע סעודה עלייהו מצרך המוציא, ממילא מצו"א
דאם אוכל מעט אפילו בתוך הסעודה מצרך בורא מיני מוונות,
דהא לא שייכי לסעודה, והוי ממש צדין פירות דבסימן קע"ז [סעיף
ג]. ואין דין זה תלוי בצמתו כלל אלא היאך הוי האכילה לרוב

צני אדם, כמו צכסנין. כתבתי זאת לפי שראיתי בספר עמק ברכה
[ברכות הנהיין כלל ז סימן ד] בהג"ה שמתלק בזה צין לחמניות וכסנין
וצין פירות, דצפירות אפילו אם אוכל אותם בתוך הסעודה צדין
קביעות אכילה לא צדין קינות, נקרא שלא מחמת סעודה וצריך
ברכה לפניו. וצכסנין ולחמניות תולה דעתו, אם אוכל אותם דרך
קינות, וצין דרך שציעה דהוי מחמת סעודה ואין צריך ברכה לפניו.
ועיקר צנינו מלשון הטור שזכר כאן [קמ"ג, ב] ואי אכיל, ולקמן
סימן קע"ז [קמ"ג, ב] גבי פירות זכר הבאה לפניו כו'. ואין צריך
לסחור צנין כזה, ודרך דרש הוא, והרי צ"י [ס"ג] שם שצלי [ה]לקט
זכר צמח הבאה גם בצלו, וכבר הוכחנו שאין חילוק בתוך הסעודה
כלל, דהא עיקר החלוק שהצ"ח הרי"ף הוא מדאשכחן חילוק לענין
לחמניות צין קבע סעודה או לא, והיינו קביעות סעודה בפני
עצמה על זה בלא פת, אבל לחלק בתוך הסעודה מחמת דעת
האוכל זה לא היה ולא נברא. ובאמת גם גבי פירות אם אוכל
אותם מחמת סעודה שזה עיקר סעודה שלו, אין צריך לצרך
עליהם. וכן גבי אלו, אם הם עיקר סעודתו ודאי אין צריך לצרך
עליהם. אלא עיקר החילוק צתרווייהו צין אוכל מעט שאחר צני
אדם קובעים סעודה על זה או לא. ואין לשמוע (כ) לצטל ברכה
צחנס, וקל חומר לעשות ברכה צחנס גבי פירות אם אוכל אותם
דרך קביעות סעודה, לא צקינות. עוד ראיתי בספר ה"ג"ל [ס"ג]
דדוקא על צכסנין וואפלאטק"ס יש לצרך בורא מיני מוונות תוך
הסעודה, אבל הו"ו"ן בלא"ו"ן שהם דקים ביותר ומטונגים
צשמן ולעולם אין מצרכין עליהם כי אם בורא מיני מוונות כי
אין בהם צורת נהמא, אפילו הכי אין קובעין ברכה לעצמן כשבאין
בתוך הסעודה, הואיל וציליתן עצה צמחלה ואינם ממולאים
צשום דבר, פת פוטרתו, עכ"ל. ולי נראה דודאי אלו ההו"ו"ן
בלא"ו"ן ובלשון מדינות אחרות קורין אותם פריטל"ן, ודאי דין
פת צכסנין יש להם, דהא מטונגים צשומן או שאר משקה, וה"ה
(כ) מצרך בורא מיני מוונות לא מטעם שאין [צחנס] (כ) צורת
לחם כמו שכתב הוא, דזה ודאי שיש לו צורת לחם, ועל כן פשוט
שחייב לצרך בורא מיני מוונות תוך הסעודה כדין שאר צכסנין.
(כ) ועיין מה שאכתוב א"י"ה צסימן זה סעיף י"ג [ס"ק י"ט]: (יא)
טפלים למברקחת. היינו כגון מה שמטונגין צפורים נויא"ט
על עיסה, שאין לצרך על אותה העיסה, אפילו אם אכל
הנויא"ט ונשאר העיסה לצתה, כיון שצשעת אפיה לא נאפה
צחזרת לחם רק טפל לנויא"ט. וכעין שכתבתי צסמוך [ס"ק
ח] צפת הבא צכסנין. אלא דצוה יש חילוק, (ו) [ד]כל זמן
שאוכל אותה עם הנויא"ט אין מצרך כלל על העיסה כדין
מצרך על העיקר ופוטר הטפל [סימן רד סעיף י"ג], ואם אוכל
העיסה בפני עצמה מצרך עליה בורא מיני מוונות:

הגהות רעק"א

(א) (מניא ספ"ב) הנוזרים בסעיף ז' פטונים ברכה. היינו מה דמקרי פת
[כ"ז] אב"ב כו'. כמו שכתוב [ברכות] מ"ד א' הביאו כו' זה הכלל כו':

ביאור הגר"א

[כ"ז] ואי אכיל' כו'. שם מ"א ב', ועיין תוספות שם ד"ה אלא כו'. ומה שכתבו
[תוספות] משום דהוי דבר מוצט, היינו לרב ששת, אבל לרב הונא רב נחמן
אין צריך לזה. ושמענין דטעונין ברכה לפניהם, דבזה לא פליגי:

אוצר מפרשים

בברכת מוונות וברכה מעין שלש, אבל בתוך הסעודה אזלינן להיפך לקולא שזה
לא מקרי פת צכסנין אלא פת גמור ויוצא בברכת המוציא שבייך על הפת, ואין
לברך תוך הסעודה אלא על דבר שהוא נחשב צכסנין לדברי הכל, ועיין במג"א ס"ק
י"ח: (דג"ה מרבבה)

יב (מניא ספ"ב) או מיני מתיקה שכתב סעיף ז' צריכה ברכה. ולענ"ד דעל אותן
שהוזכרו בסעיף ז' אין לברך תוך הסעודה, דהרי בכל חד מינייהו איכא פלוגתא
אי זה היא פת הבא צכסנין, אלא משום דספק דרבנן לקולא, והיינו באוכל מינייהו
שלא בתוך סעודה אזלינן לקולא שאין צריך לברך המוציא וברכת המוזן אלא די

בא שלא עיין מ"א. משמע לכאורה כמו שכתב צעמק הנרכה הי"א הט"ו אות יו"ד דדעתו תליא מלתא, יע"ש. עיין לבוש [סעיף ט] כתב שאין לחס של רוצה דעלמא, יש אומרים אם קבע סעודה קביעות עושה אותם לחס ומצרך המוילא ושלש נרכות. הנה מה שכתב יש אומרים, איני יודע מי הם, מאחר שכתב צלילתו ענה לחס גמור ממילא רכה מהני קביעות שזה תלוי בשני הפירושים רש"י [נרכות מ, ב ד"ה לחמניות] ותוספות נרכות מ"צ [שם ד"ה] לחמניות. ומה שכתב קביעות עושה אותם לחס, משמע מדרכנן לא מן התורה, עיין מה שכתבתי בט"ו [אות] וי"ו ומ"א אות י"ו בקופו, ואי"ה צלות מ"א אצ"ל עוד: **כב שיעונים ברכה**. עיין מ"א. הי"א הא דנרכות מ"א ב' אין לך אלא פת כסנין. ועיין מה שכתבתי בט"ו אות יו"ד צאורך מזה. ולענין אי דעתו תליא מלתא או בשיעור שאמרים קובעין, עיין ט"ו [ס"ק] יו"ד ומ"א [אשל אברהם] אות כ"א: **כג ריקיים**. עיין מ"א. ועיין סימן ר"ח סעיף ב'. ועיין סימן רי"ב סעיף ב', כפול שם דין זה. ובט"ו [ס"ק מ] ומ"א [ס"ק ה] שם אס מניחין מרקחת על הלעקין, וצאליה רנה [שם] אות זי"ן מה שכתב נשם שלי"ה [שער האומיות סה, א כלל ו אות ה], ואי"ה שם יצואר יו":

(י) ואי עיין ט"ו. דבריו הקדושים צריכין עיונא ודקדוקא רבה, ויש בהם מקושי ההבנה. תחלה דקדק בהמחבר דבמרדכי יליף לחמניות תוך הסעודה מקל וחומר מכסנין (דפת כסנין מבורא ברכות מ"א ב' אין לך טעון ברכה לאחריו ולא לפניו אלא פת כסנין, וכפירוש התוספות שם ד"ה אלא, כל שכן לחמניות היינו נילוי"ש דלרש"י שם מב, א ד"ה לחמניות קביעות לא מהני, ואף לדידן דמהני קביעות מכל מקום בלא קבע לא עדיף מכסנין, ואין פת פוטרותן ומברך בורא מיני מזונות ולאחריו ברכת המזון פוטרותן. ואובליא"ש לדידן בלא קבע לחס גמור, ופת פוטרותן) והמחבר השמיט כסנין לענין זה ונקיט לחמניות, דיש לטעות ולומר דווקא לחמניות, ותירץ זה דהמחבר סובר זה רבותא. אח"כ כתב דלחמניות תוך הסעודה בלא קבע צריך בורא מיני מזונות, אין תלוי בדעתו אם כוונתו לשיביעה או לקנות, אלא אם אכל שיעור ממנו שאחרים קובעין בפני עצמו או לאו, והוכיח זה מהמרדכי דיליף קל וחומר לחמניות מכסנין. וסובר הט"ו ז"ל היינו מהא דברכות מ"ב א' דבגמרא דידן אמרינן בלחמניות בלא קבע לא מברך המוציא אלא בורא מיני מזונות, ומינה יליף לכסנין. ובריי"ף כתב ומסתברא היכא דאכל בתורת כסנין כו', והואיל ובריי"ף נאמר הפסק בפירוש על הכסנין בלא קבע בורא מיני מזונות "ממילא" בתוך הסעודה בלא קבע אין פת פוטרותן, בורא מיני מזונות, כל שכן לחמניות דלרש"י קבע לא מהני בנילו"ש כו', וא"כ וודאי לאו בדעתו תליא אלא בשיעור שאחרים קובעין כבסעיף ז'. זהו תורף כוונתו. אבל וודאי הריי"ף מייירי שלא בסעודה (עיין בספר חמד משה אות ה, ולפי מה שכתבתי אתי שפיר) אלא שתמוה דהמרדכי יליף לה מברכות מ"א ב' כסנין תוך הסעודה מברך לפניהם כמו שכתבתי לעיל. ומה שכתב לשון ואי אכיל ולשון הביאו לפניו, יע"ש. שוב ראיתי שדבריו מים חיים יוצאים מן המקדש ועריבים ומתוקים. כי בב"י [קמו, ב ד"ה לחמניות] סובר שהמרדכי חולק עם רבינו מאיר (או"ר ר"י י"ב), כי רבינו מאיר סובר דנילו"ש תוך הסעודה אין פת פוטרותן, ומרדכי יליף מקל וחומר מכסנין דאין פת פוטרותן. והב"ח בסעיף ז' ה' [קמו, ב ד"ה כתב] סובר דווקא לאחר הסעודה אין פת פוטרותן, הא תוך הסעודה פת פוטרותן, וכנראה מתוספות ברכות מ"א ב' ד"ה אלא, שחולקין על רש"י [שם ד"ה פת הבאה בכסנין] ופירשו קודם ברכת המזון איירי, יע"ש. והמחבר סובר דאי אכיל תוך הסעודה נמי מברך לפניהם, ומברכות אין ראיה, ועל כרחך יליף מדף מ"ב הואיל ובכסנין אמר הריי"ף דמיני מזונות "ממילא" הוא הדין תוך הסעודה, כל שכן לחמניות, וא"כ וודאי בשיעור תליא מלתא, וכדכתיבנא. ומה שהראה לסעיף י"ג אות י"ט ואי"ה שם יבואר. ועיין מ"א אות כ"ב: **(יא) טפלים**. עיין ט"ו. באות ח' כסנין נקח המילוי אפילו הכי בורא מיני מזונות, ואף עם המילוי בורא מיני מזונות. ואע"ג דמולייתא עיקר, כמו שכתב המ"א [ס"ק ט"ו], מכל מקום הפת אין טפל לו. מה שאין כן ריקיים עם גויא"ט הוה טפל ממש, ועם הגויא"ט אין מברך כלל עם הפת:

באר היטב

הס גאים, ואין צריך לנכך עליהם תוך הסעודה, כי הפרי נעשה תשיל תוך המולייתא וקיימא עיקר. ואין להחמיר וליקח קצת תפוחים מנפנים ולנכך עליהם צורא פרי העץ, דהו צרכה לנטלה, דקיימא עיקר, עיין סימן קע"ו. ודבר שזא לקיטת או לתענוג, כגון עוגות דקות או מיני מתקה שכתב בסעיף ז', צריכה צרכה, ואין הפת פוטרותן אלא א"כ שנאין להמשך תאות המאכל, מ"א [ס"ק כג]. וואפלטק"ם והוי"ן צלאו"ן שקורין פריטלי"ך צריך לנכך צורא מיני מזונות בתוך הסעודה, ט"ו [ס"ק ין]: **(כ) דמרקחת**. היינו כגון מה שמטענין צפורים גויא"ט על עיסה, שאין לנכך על אותה עיסה כל זמן שאוכל אותה עם הגויא"ט. אבל אם אוכל העיסה צפני עמיה, כגון שהשאיר הרקיקין, מצרך עליה צורא מיני מזונות, דבשעת אפיה לא נאפה צמורת לחס, עיין לעיל ס"ק י"א, ט"ו [ס"ק יא]:

רמזים, ונאפים צמור עם העלים, [ט"ו ס"ק ט]: **(יז) סעודתו**. ושיעור קבע הוא ג' או ד' צליס, אור חדש [נוסח ברכת המוציא, בהגה]. עיין בספר פרח שושן כלל א' סימן ד' [ד"ה וזאת ועיין יד אהרן [הגה"ט]]. עיין לעיל ס"ק מ' מה שכתבתי שם בשם מ"א. וט"ו [ס"ק ט] העלה דאין לקבוע סעודה ולנכך המוילא בכל מינים שצלילתן רכה והס דקים, אצל המין שקורין גאלסקיק"ן מהני קביעות לנכך המוילא, דהא אינם דקים, ע"ש: **(יח) הסעודה**. פירוש, שאין אוכלין לשובע, אלא לתענוג או לקנות להקל מכוונת המאכל, מ"א ס"ק כא): **(יט) דפניהם**. וא"כ כל מיני פת הנוכרים בסעיף ז' טעונים צרכה לפניהם תוך הסעודה כשאוכלין לקניות. והא דקיימא לן צריך על הפת פטר את הפרפרת, היינו כשנאין להמשך תאות המאכל. כללא דמילתא כל שאוכל למזון ולתשיל כגון עפ"ל פלאדי"ן ופלאדל"י פלאדי"ן, חמיד מחמת הסעודה

מחצית השקל

לגלגלו בגלגל של עץ, אלא שופכים ממנו על עלים רחבים ואופים אותו על גבי אותן עלים, ועל שם אותן העלים נקראים גאלינסק"י. עכת"ד: **(ס"ק כא) שלא מחמת הסעודה**. פירוש כו' לתענוג כו'. והט"ו [ס"ק ין] חולק וכתב דאינו תלוי בדעתו אלא תליא בשיעור אכילתו, אם אכל דבר מועט וודאי לקיטתו וצריך ברכה, ואם אכל הרבה הוי מחמת סעודה, ע"ש: **(ס"ק כב)**

הס גאים, ואין צריך לנכך עליהם תוך הסעודה, כי הפרי נעשה תשיל תוך המולייתא וקיימא עיקר. ואין להחמיר וליקח קצת תפוחים מנפנים ולנכך עליהם צורא פרי העץ, דהו צרכה לנטלה, דקיימא עיקר, עיין סימן קע"ו. ודבר שזא לקיטת או לתענוג, כגון עוגות דקות או מיני מתקה שכתב בסעיף ז', צריכה צרכה, ואין הפת פוטרותן אלא א"כ שנאין להמשך תאות המאכל, מ"א [ס"ק כג]. וואפלטק"ם והוי"ן צלאו"ן שקורין פריטלי"ך צריך לנכך צורא מיני מזונות בתוך הסעודה, ט"ו [ס"ק ין]: **(כ) דמרקחת**. היינו כגון מה שמטענין צפורים גויא"ט על עיסה, שאין לנכך על אותה עיסה כל זמן שאוכל אותה עם הגויא"ט. אבל אם אוכל העיסה צפני עמיה, כגון שהשאיר הרקיקין, מצרך עליה צורא מיני מזונות, דבשעת אפיה לא נאפה צמורת לחס, עיין לעיל ס"ק י"א, ט"ו [ס"ק יא]:

לבושי שרד

סימן ד נהגה, ולא כהט"ו ס"ק י'. מיהו י"ל דאינו חולק אהט"ו, שאינו אוכל לשובע היינו כגון שאוכל מעט, דאז הוא ודאי לתענוג. וקצת משמע נס"ק שאחר זה ד"ה כללא דלא קצירא ליה כהעמק צרכה, מדכתב צעמק קדירה ממיד הס מחמת הסעודה, והיינו שכן דרך העולם שאוכלין למזון, משמע צדיא דלף אס הוא אוכל לשם תענוג נטלה דעתו וכהט"ו, ממילא צדיסין תלוי צרז או מעט כדברי הט"ו. ודע שיש לתמוה צמה שכתב הנג"א ס"ק י"ח דלא יאכלס אלא תוך הסעודה מספק צרכה לנטלה, ואדרבה בתוך הסעודה נופל בספק יומר עמוס, דאם הוא כסנין מצרך צורא מיני מזונות, ואם אינו כסנין אין צריך צרכה כלל ועוד צלא תשא אס מצרך, מה שאין כן כשאוכל קודם הסעודה צין כך וצין כך צריך צרכה, ואין הספק אלא צין צורא מיני מזונות וצין המוילא, וליח ציה עכ"פ תשא לא תשא כמו שכתב הב"י [קמו, א ד"ה ולענין אהט"ו] ס"ק ו'. וליכא למימר דמיירי הנג"א כשאוכל כדי קביעות יאכלס תוך הסעודה דאז הפת פוטורי וכמו שכתב תחלה, דזה אינו, דכהאי גוונא גם צלא הסעודה ליכא שום ספיקא, דלכילי עלמא המוילא ושלש צרכות. וקושיא זו שמעתי מפי מוריטו הרב הספיד והקדוש מו"ח משולס פייטש הלו ואללה"ה מעיר וצריזא, ואמר שכן מלא ג"כ צלאן עור שהקשה כך, ואין הספק לפני, וצ"ע גדול. ויותר קשה לי שהנג"א עצמו צס"ק כ"ה נשמר מקושיא כזו וסיים כמו שכתוב סימן קע"ו, ר"ל, שהפת פוטר אותן הפיוריים, לכן כשמצרך על פת אחר שזו אין צו ספק, וא"כ קשה למה כאן לא יציר המג"א מזה:

(לו) ט"ו ס"ק דברהרי"ף מוזכר, כנ"ל. כמו שמעתיק הט"ו אח"כ לשון הרי"ף דאי לא קבע מצרך צורא מיני מזונות, ומהו נלמד דבתוך הסעודה אין צרכה הפת פוטרותן, כמו שסיים הט"ו אח"כ: **(לז) שם ואין דין זה תלוי בדעתו**. ר"ל, אף על גב דכתב הרי"ף היכא דאכיל להו צמורת כו', לשון זה לאו דוקא, דלאו דעתו תליא [מילתא], אלא כמו שצ"ח המחבר בסעיף ו' צדיסין, כך הוא גם בלחמניות, וכן ג"כ לענין אס אוכל תוך הסעודה אס מצרך צורא מיני מזונות. ולא כעמק צרכה שסובר דלחמניות וקסנין תוך הסעודה תלוי דעתו, וליחא, דהא דין תוך הסעודה שצריך צורא מיני מזונות יליף המרדכי מכסנין צצהרי"ף, כמו שצ"ח הט"ו תחלה, והרי"ף הא צלא סעודה מיירו, ואז אין חולה דעתו כמבואר צשו"ע סעיף ו"ו, א"כ מהיכן נעשה בתוך הסעודה חילוק חדש, שחולה דעתו. וס מה שכתב עמק דפיות מיקרי חמיד שלא מחמת סעודה ליחא, דלחמת. וס צפיות אס הס עיקר סעודה ללפת צהן אין צריך לנכך כמבואר צסימן קע"ו ע"ף ג'. וא"כ פירות וקסנין שיים, אצל לא כהעמק צרכה שיהיה תלוי דעתו, אלא צניהים תלוי צמעט ורב, דגם פירות אס אוכלס כדרך שאחרים קובעים צהס ללפת הסעודה פטור מלצרך. כל זה הוא המשך דברי ט"ו: **(לח) שם דב"ח** ברכה בחנם. היינו צכסנין אס אוכל מעט ודעתו דרך צביעה פטוטורי העמק צרכה צחנם, וגבי פירות אס אכל הרבה מחייבו צחנם: **(מ) שם ועיין מזה שאכתוב אי"ה בסימן זה פעיף י"ג, כנ"ל**: **(מא) מניא סבביא אל"א לתענוג**. קצת משמע דדעתו תליא כמו שכתב העמק צרכה וצרכות הנהו כלל צ